

Labar-arte gehiago Mendaron

Suharri kultur elkartea

OSASUN GIDAN PUBLIZITATEA JARRI NAHI DUZU?

Gidan agertzearen onurak!

23,82€
hilean

12
aldiz urtean

4.700
ale astero

23,82€ren truke, hilero, zure osasun zentroaren irudia erakutsiko dugu **BARREN** astekarian.

BARREN astekaria da Elgoibar eta Mendaron erakusleiko ikusiena.

4.885 ale banatzen ditugu Elgoibarren eta Mendaron **DOAN**.

Eman bultzada euskarari eta lagundu gure proiektua finantzatzen.

☎ 943 744 112
☎ 688 769 657

barren.publi@elgoibarkoizarra.eus
Alta Agirre Kulturgunea, 3, .3. ezk
20870 ELGOIBAR

Bueltan da ELGOIBARKO IZARRAREN

TONBOLA

Hasi gara erregaluak biltzen!
Eskerrik asko!

Abenduaren 24an, 11:00etatik aurrera,

Elgoibarko Izarraren tonbola
jarriko dugu **Kalegoen plazan**.

Zilarrezko
zintzilikarioak

Ohar-koadernoak

Ardo kaxak

Eguzkitarako
betaurrekoak

Kopa-kaxak

Giltzarapoak

"Gipuzkoan zehar"
liburuak

Bisita gidatuen
bonoak

Txarteldegia

Kotxerako
parasolak

☎ 643 499 169

☎ 943 741 626

✉ elgoibarkoizarra@elgoibarkoizarra.eus

Argitaratzailea:

Babeslea: Laguntzaileak:

Aita Agirre Kulturgunea, 3, 3. ezk.
20870 ELGOIBAR

☎ 943 744 112 - 📞 688 655 658

Publizitatea: ☎ 943 743 704 - 📞 688 769 657

barren@elgoibarkoizarra.eus

barren.publi@elgoibarkoizarra.eus

www.barren.eus

BARRENEK bere gain hartzen du espazio arazoengatik iragarkiak lekuz aldatzeko eskubidea. BARRENEK ez du bere gain hartzen iritzi eta gutunen ataletan adierazitakoen erantzukizunik. **Koordinatzailea:** Ainhoa Andonegi. **Kazetariak:** Ainhoa Andonegi, Asier Orbea, Ainara Argoitia. **Hizkuntza arduraduna:** Ainara Argoitia. **Publizitatea:** Leire Rubio. **Maketatzailea:** Zalao Arnaiz. **Atari digitaleko arlo teknikoaren arduraduna:** Aitor Lauzirika. **Administraria:** Amaia Arrizabalaga. **Kolaboratzaileak:** Edurne Izagirre, Ane Astiazaran, Naia Aizpurua, Ane Kortaberria, Leire Kerexeta, Izaro Etxegibel, Asier Guisasaola, Iker Lauzirika, Arkaitz Uranga, Irene Macazaga, Jose Ramon Cabrera, Nagore Cancio, Saioa Rodriguez, Paula Heras, Angel Ugarteburu, Andoni Segundo, Angel Mari Tobajas, Alaitz Almortza. **Inprimategia:** Gertu Koop.E. **Tirada:** 4.700 ale. **Lege gordailua:** SS-1.038/92 ISSN 1138-1855.

facebook.com/barrenaldizkaria

x.com/barreneus

instagram.com/barrenaldizkaria

youtube.com/@Elgoibarrennet

mastodon.eus/@barren@tkm.eus

Edurne Izagirre

Psikologoa

Giza eskubideak

**"Espainiar estatuan,
16 eta 74 urteko
4.806.054 emakumek
indarkeria jasan dute
bikote barruan"**

Genozidioa honela definitu zuten Nazio Batuek 1948an: "Taldea kideak hiltzea, kalte fisiko edo mental larriak eragitea, taldea suntsitzeko bizi-baldintzak ezartzea, jaiotzak eragozte eta haurrak taldetik kanpo indarrez eramatea. Biktimak talde bateko kide izateagatik edo honela hautemateagatik".

2022an European eginiko inkesta baten arabera, espainiar estatuan bizi diren 16 eta 74 urte bitarteko emakumeen artean:

- 4.806.054 emakumek indarkeria jasan dute bikotean. *Kasuen %98,1en erasotzailea gizonezkoa da. 3.614.235 emakumek biolentzia jasan dute bikotetik kanpo.

- 2.120.513 emakumek biolentzia fisikoa jasan dute bikotean. Horien %50,3k lesio fisikoak izan dituzte. 2.213.167 emakumek biolentzia fisikoa jasan dute bikotetik kanpo. *Kasuen %66,4n gizonezkoa zen erasotzailea.

- 1.125.849 emakumek biolentzia sexuala jasan dute bikotean, eta bikotetik kanpo, 2.452.771 emakumek. *Kasuen %94,2n erasotzailea gizonezkoa zen.

- 4.646.050 emakumek biolentzia psikologikoa jasan dute bikotean. Horien %78,4k kalte psikikoa izan dute.

- %7,8k biolentzia ekonomikoa jasan dute, eta beren bizi-baldintzak kaltetuak ikusi dituzte.

- 121 emakume hil dituzte Euskal Herrian azken 22 urtean. 2024an hiru izan ziren, eta aurten bosgarrena hil berri dute Zarautzen. Orain hurrengo hil zutena 13 urteko neskato bat zen eta aitak hil zuen.

Emakume izate hutsagatik, gure askatasuna eta segurtasuna arrisku larrian dago, etxean eta kalean. Gure integritate fisikoari, psikikoari, eta bizi-baldintzei zuzenean eragiten die honek. Noiz izendatuko dugu hau? Izan ere, izenik ez duena ez da existitzen.

*BARREnek ez du bere gain hartzen Iritzia eta Eskutitzak atale-
tan adierazitakoen erantzukizunik. Eskutitzak ondo identifikatuta
egon behar dute. Ez ahaztu izen-abizenak, NANA eta telefonoa
jartzea. Bidali helbide honetara: barren@elgoibarkoizarra.eus*

Xanduli, manduli, kirriki... zer daukazu guri emateko?

Urriaren 31n Euskal Herriko herri askotan Gau Beltza ospatuko da. Bihurrikerietarako jaia da, iluntasuna baliatuz, beldurra eman eta sentitzeko. Azken finean, ondo pasatzeko jaia! Ziur nago aurten ere Atxutxiamaiak jai berezia eta polita antolatuko duela. Etxean ditugun trapu zein arropa zaharrekin jantzi, aurpegia estali edo margotu, eta kalera aterako gara jaiarekin bat egitera. Ez erosi mozzorro komertzialik, berrera-bili eta gozatu mozzorroa prestatzen etxekoekin. Familia zein lagun giroaz gozatu eta barre egin, hori osasuntsua da eta!

Irten kalera eta badakizue: xanduli, manduli, kirriki... zer daukazu guri emateko? Eta on egin!

A.A.

Eskerrik asko

Maialen Gurrutxaga alkate eta Ion Zubiaurre hirigintzako zinegotzi agurgarriak:

Zuengana jotzen dugu Urazandi auzoko bizilagunen elkartearen izenean inauguratu berri duzuen oinezkoen zubiagatik eskerrak emateko. Obra honek auzokideen bizi-kalitatea eta segurtasuna hobetu ditu. Egitura berriak, eguneroko joan-etorria errazteaz gain, nabarmen hobetzen du auzorako irisgarritasuna eta, bereziki, egunero erabiltzen ditugun autobusen geralekurakoa. Oztopoak kendu eta pasabide seguru eta modernoak sortzeak erakutsi du Udal honek mugikortasun iraunkorarekin duen konpromisoa, eta urteetako benetako beharrari erantzun argia eman dio.

Urazandiko bizilagunok eskertu nahi dugu baita ere Udalak gurekin komunikatzeko izan duen prestutasuna. Horri esker erraza izan da proiektuaren etengabeko jarraipena egitea. Eta horrek aukera eman du auzotarren bizi kalitatea etengabe hobetzeko, besteak beste, espaloiak eta hiri-altzariak berritzeko edota garbiketa lanak egiteko.

Gutun hau baliatzen dugu baita ere gure eskaera adierazteko: laugarren faseko arrapala

errealitate bihurtzea nahiko genuke, ahalik eta lasterren. Gure ustez, arrapala da irisgarritasun osoa bermatuko duen funtsezko elementua auzoko pertsona guztientzat, proiektua bere osotasunean sendotuz.

Eskerrak eman nahi dizkiogu udal talde osoari, eta proiektuan parte hartu duten enpresa eta teknikariei. Lankidetzak honek gure bizilagunen alde fruituak ematen jarraituko duelakoan, jaso ezazue agur bero bat.

Urazandi Auzo Elkartea

Zuen kexak, galderak edo txaloak bidaltzeko: barren@elgoibarkoizarra.eus

943 744 112

688 655 658

Aulki eta eguzkitakoak ibaira botatzen dituzte:

"Astebururoko kontua da tabernetako terrazetako aulki eta eguzkitakoak ibaira botatzea, baina joan zen asteburuan marka guztiak hautsi zituzten. Lotsagarria da gertatzen ari dena. Ez dakit noren ardura izango den orain hori garbitzea, baina lortu behar genukeena da inork ez botatzea zaborrik ibaira. Errespetua eskatzen dugu".

Sigmako berdeguneak ez dituzte zaintzen:

"Sigma auzoan landare eta belarrak hazita daude, eta aspaldian ez dituzte moztu. Industrialdean, aparkalekuan... hainbat lekutan daukagu arazo berbera, eta kexatu izan garen arren, ez gaituzte aintzat hartu. Eskertuko genuke lan hauek sarriago egitea".

Gaba Beltz egunean umeei goxokirik ez emateko eskatu digu Udalak tabernarioi:

"Zer gertatzen zaio Udalari tabernariekin? Goxokiak eskatzera ezin direla umeak bakarrik sartu tabernara esan digute, baina taberna alboan iturri bat egon arren ura eskatzera edo komunera sar daitezke, askotan urarekin eta komuneko paperarekin jolastera soilik etortzen diren arren. Txoratu egin al dira? Goxokiak ez dira txupitoak!".

Mintxetako igerilekua txakurrentzat zabaltzea proposatu nahi nioke Elgoibarko

Udalari: "Orain dela pare bat asteburu Eibarko Udalak Ipuruako aire libreko igerilekua zabaltzu zuen txakurrentzat. Uda denboraldia amaituta igerilekuei beste erabilera bat eman diote, eta oso ekimen polita iruditu zait. Elgoibarren ere egin daitekeela iruditzen zait. Mintxeta oso ingurune aproposa da txakurrekin joateko. Eskertuko nioke Elgoibarko Udalari gai hau aztertzea".

Film ezagunak ematen dituzten egunetan lehenago ireki beharko lukete Herriko

Antzokia: "Joan zen asteburuan *Maspalomas* filma eman zuten Herriko Antzokian, eta Donostiako Zinemaldian izan duen arrakasta ikusita, pentsatzekoa zen Elgoibarren ere jende asko joango zela zinemara. Garaiz joan ginen arren, ilara luzea zegoen, eta barrura sartu ginenerako filma hasita zegoen. Uste dut horrelako filmak direnean denbora gehiagorekin zabaltu beharko luketela Herriko Antzokiko txarteldegia". Gai honen inguruan erabaki batzuk hartu berri ditu Elgoibarko Udaleko Kultura Sailak, eta Kultura Sailean eman dugu haien berri, albiste bihurtuta.

Perretxikoak ezagutzeko ekintza egingo dute bihar hainbat eragilek

Gure Natura Ezagutuz egitasmokoek, Azoka Biziz proiektuok eta Karakate Mikologia elkarteok bat egin dute, eta hainbat ekintza antolatu dituzte biharko, mikologia mundua haurrei gerturatzeko. Atxutxiamaikak eta Debenek kudeatzen duten *Azoka Biziz* proiektuaren barruan onddoak ezagutzeko tailerra egingo dute, azken zapatuko feriaren barruan. Kultur Etxe aurrean izango da, 11:30etik aurrera. Ordu berean, baina Kultur Etxeko sotoan, Karakate Mikologia elkarteok perretxiko erakusketa egingo dute, eta haiei buruzko azalpenak ere emango dituzte. *Gure Natura Ezagutuz* egitasmoaren barruan natura gerturatzeko eta ezagutzeko ekintzak antolatzen dituzte urtean zehar, eta urriko saioa elkarlanean antolatzea erabaki dute.

Bingopotea egingo dute gaur Mendaroko Gaztetxean

Bingopotea egingo dute gaur iluntzean Mendaroko gaztetxean. Hiru partida jokatuko dituzte bingoan eta ondoren pintxopotea egingo dute. Sariak ere izango direla aurreratu dute, tartean Baztango saltoa egiteko saria. 19:00etan hasiko da.

Boluntarioak behar dira elikagaien bankuak antolatu duen janari bilketarako

Gipuzkoako Elikagaien Bankuak janari bilketa antolatu du azaroaren 7 eta 8rako. Boluntarion bidez egiten dute bilketa herrietako supermerketuetan, eta Elgoibarko bilketa antolatu ahal izateko jende bila dabilta arduradunak. Bi orduko txandak izango dira. Interesatuak antolatzaileekin jarri daitezke harremanetan: 943 762 190 / 690 847 322 / bergara@bancoalimentosgipuzkoa.org

Katueder elkarteak elkartasun azoka antolatu du biharko

Kaleko katuak esterilizatu eta babesten dituen Katueder elkarteak azoka solidarioa egingo du bihar. King-Kong-en izango da, 10:00etatik 15:00etara, eta biltzen duten dirua katuen beharrak asetzeko erabiliko dute. Denetariko artikulak jarriko dituzte salgai, eta nahi duenak aukera izango du ekarpen ekonomikoak egiteko, bai eta katuentzako janaria emateko ere.

Legealdi erdiaren balantzea egitean, proiektuen %82,5 martxan direla esan du Elgoibarko Udalak

Legealdi erdia bete da dagoeneko, eta uda aurretik udal langileekin egindako hausnarketan oinarrituta, Elgoibarko Udalak orain artekoaren balantzea egin du. 91 proiektu garatzeko konpromisoa hartu zuen Udalak legealdi hasieran, eta Maialen Gurrutxaga alkateak eta Ion Zubiaurre Hirigintza Zinegotziak emandako datuen arabera, 75 proiektu dagoeneko amaituta edo martxan daude, hau da, proiektuen %82,5a. Beste hamar proiektu tramite egoeran daudela zehaztu dute eta sei geratzen zaizkiela hasteko. "Udalaren helburua da legealdia amaitzerako legealdi planean jaso zituzten proiektu guztiak amaituta edo martxan egotea".

Proiektu esanguratsuenak

Proiektu esanguratsuenen artean ondorengoak nabarmendu dituzte: Artekalako igogailu amaituta dago, Urazandi zubiaren lehenengo bi faseak ere bai, eta Errezabal egoitzaren lanak hasita. Urazandiko zubiaren hirugarren fasea Errezabal egoitzarekin lotzea izango da, eta hori egoitzaren obraren arabera egingo dutela azaldu dute. Ondo bidean, 2027ko uztaileko amaituko dituzte lanak. Kirol instalazioetan Mintxetako zelai txikia, Olaizagako teilatua eta Herri Eskolako kantxa aipatu dituzte. *Batera Elgoibarren* eta Ekiola proiektuak garatze eprozesuan daude, eta anbulatorio zaharra dagoen gunean etxebizitzak egiteko hizarmena lantzen ari dira Jaurilaritzarekin.

Sallobenteko baserriak ur hornidura sare publikora batzeko proiektuari dagokionez, proiektua idazten ari direla eta lanak egin ahal izateko fi-

nantzazio bila dihardutela esan dute. Hasiera batean lan horiek 2025ean hasiko zituztela adierazi zuten, eta 400.000 euro gorde zituzten aurtengo aurrekontuetan, baina Udalak berak bakarrik ezin diola horrelako inbertsio bati aurre egin adierazi dute. Sallobenten 83 baserri daude, eta proiektuak sei milioi euroko kostua daukala azaldu dute.

Datozen hilabeteetan hainbat proiektu abiatuko dituzte: batetik, alde zaharra eraberritzeko proiektua idazteari ekingo diote, eta bestetik, Sallobenterako errepidean oinezkoentzako bidea seinalizatuko dute. Danobatekin elkarlanean, bestalde, beste hiru proiektu dituzte epe motzean: DMP enpresa eraitsi eta aparkalekuak egingo dituzte eta Zurrumbil proiektuaren ekin-tza plana garatuko dute. Horrez gain, muskulazio-gela handitu eta herrigunean takillak jartzeko lokal bat egokituko dute, merkataria eta herritarren arteko harremana errazteko. Horren harira esan dute, erakunde eta enprekin izandako elkarlanak 30 milioitik gorako inbertsioa ekarri duela Elgoibarrera, eta gaineratu dute euren kudeaketa "elkarlanean" oinarrituko dela aurrerantzean ere "herri hobe bat eraikitze"ko. Elkarlanaz gain, herritarrenganako gertutasunari ere garrantzia eman diote. Esan dutenez, urte hasieratik ehun bilera baino gehiago egin dituzte herritar, elkarte eta erakundeekin, Elgoibar eta elgoibartarrak erdigunean jartzea delako helburua.

Balantze hau herritarrekin konpartitzeko bi bilera egingo dituzte datorren astean: urriaren 27an Jubilatuen Biltokian, eta 29an, Aita Agirreko areto nagusian. Bi bilerak 18:00etan hasiko dira.

Azaroaren 7tik 30era egingo dute aurtengo Tripontziak

Aurtengo Tripontziak azaroaren 7tik 30era egingo dute, eta eskualdeko zazpi jatetxek hartuko dute parte: Eibarko Baratze Tabernak, Elgoibarko Belaustegi jatetxeak, Mallabiko Trabakua Behekoak, Mutrikuko Pikuak eta Debako Hiru Bistrok, Urgainek eta Itsaslabarrek. Hemen bertoko produktuekin osatutako menu bereziak eskainiko dituzte 38 euroan, eta guztiek izango dute aperitibo bat, sarrera, bi plater nagusi (haragia eta arraina) eta Mendaroko txokolatearekin egindako postrea. Ogia, kafea eta ardoa ere menuan sartzen dira, eta jatetxe guztiek ardo berdina eskainiko dute menuarekin: familia Valdelana upeltegiko ardo zuria eta ardo beltza.

Debegesa Garapen Agentziak eta Debabarreneko Klub Gastronomikoak antolatzen dute Tri-

pontziak ekimena, Eusko Jaurlaritza-turismo eta Gipuzkoako Foru Aldundiko turismo departamentuaren babesarekin, eta helburua da bertako eta garaian garaiko produktuen kontsumoa sustatzea eskualdeko sukaldari eta jatetxeei balioa emateko.

Aurten ere zozketa bat egingo dute ekimean zehar. Parte hartzeko, jatetxeetan eskuragarri egongo diren kupoiak bete edota, QRa kodea erabilia, galdetegi bat bete beharko da, eta bi lagunek bertako produktuekin osatutako otar bana jasoko dute.

Jatetxe bakoitzak eskainiko duen menua kontsultatzeko debabarrenaturismo.com webgunean sartu behar da. Tripontzi menua dastatu nahi duenak jatetxera deitu behar du aurrez eta zehaztu menu hori nahi duela.

Ikasbidairako dirua lortzeko produktuak saltzen dihardute BHIko ikasleek

Elgoibar BHI ikastetxeko DBH4ko ikasleek ikasbidaia egingo dute ikasturte amaieran, eta bidaia horretarako dirua lortzeko hainbat produktu jarri dituzte salgai. Jertseak, poltsak eta botilak saltzen ari dira, neurri, modelo eta kolore desberdinetakoak.

Produktu horiek ikusteko Instagram kontua daukate: [ikasbielgoibar_25.26](https://www.instagram.com/ikasbielgoibar_25.26).

Nahi duenak, bestalde, e-posta bidez ere egin ditzake eskaerak ikas2elgoibar2526@gmail.com helbidera idatzita.

Gaba Beltza edo Arimen Gaua, bi izen urriaren 31ko ospakizun zaharra izendatzeko

Udazkenetik negurako egun gero eta laburragoen bueltan, erritu ezberdinak egin izan dira Europa osoan, baita Euskal Herrian ere. Hemen ere hustu izan zituzten kalabazak eta arbiak, aurpegi itxura emanda eta barruan kandela txiki bat sartuta, bide bazterretan jartzeko. Bizilagunak beldurtzeko eta hildako arimei bidea erakusteko jarri ohi zituzten, eta tradizio hori indartu nahian ari dira zenbait eragile gurean azkeneko urteetan. Urriaren 31n, Elgoibarren Gaba Beltza izenez ospatuko duguna Arimen Gaua izango da Mendaron, eta salbuespenak salbuespen, garai bateko usadioari keinua egiteko antolatu dituzte ekintzak bi herrietan.

Elgoibarko jaia Atxutxiamaikak, Musika Eskolak eta Ludotekak antolatu dute Udalaren babesarekin, eta laguntzaile izan dituzte Egur, Uluka, Atabal, Gaztelekua eta Txankakua. 17:00etatik aurrera hasiko dira ekintzak. Ordubetez, Txankakuaren dendetan goxokiak banatuko dizkiete *Xanduli*, *manduli* esanez gerturatzen diren umeei, eta tarte horretan Kalegoen plazan aurpegia margotzeko aukera egongo da. 18:30ean hasiko da jaia, Kalegoen plazan: Musika Eskolako Gaztenahia eta Korunahia taldeek hainbat kan-

tu abestuko dituzte eta euskal dantzako ikasleek dantzan egingo dute. Segidan, ibilbide beltzari ekingo diote, kalean behera. Kultur Etxe aurrean sorpresaren bat egongo da, baina kalejirak Malaraino jarraituko du. Txalaparta doinuekin amaituko da festa, eta ondoren, txokolate beroa banatuko diete herritarrei.

Ekitaldiak irauten duen bitartean kaleko eta komertzioetako argi guztiak itzali egingo dituzte, eta antolatzaileek eskatu dute, ahal den neurrian, etxebizitzetako argiak ere ez pizteko. Horrez gain, balkoi edo leihoetatik oihu beldurgarriak egitera ere animatu dituzte bizilagunak.

Arno guraso elkarteak, Mendaroko Udalak eta ludoteka eta gaztelekuak elkarlanean antolatu dute egitaraua. 17:00etan hasiko dituzte Arimen Gauko ekintzak. Gailetak eta eskulanak egiteko tailerra eta maskarak margotzeko tailerak egingo dituzte frontoian eta tattuaiak egiteko mahaia ere jarriko dute. Gaztelekuan ere arituko dira propio egunaren harira sortutako eskulanak egiten. 18:00etan, berriz, ginkana hasiko dute, Herriko Enparantzan, eta gauerako Psycho clown kalejira iragarri dute, perkusioa, piroteknia eta antzerkia uztartzen dituen ikuskizuna.

Iñigo Bastida, Oier Quiroga, Ion Urbieto, Joseba Olazabal eta Evaristo Rodriguez Santakutz kobazulo atarian.

“Poza hartu nuen irudiak egiaztatu zituztenean, itxaropen txikienik ere ez nuelako marka haietan”

OIER QUIROGA, JOSEBA OLAZABAL eta EVARISTO RODRIGUEZ

Suharri kultur elkarteko kideak

✍️ Ainara Argoitia

Mendaroko Santakutz kobazuloan topatu duten labar-artea aurkeztu zuten joan zen barikuan Suharri kultur elkartekoek eta EHUKo Historiaurreko Ikerketa Taldekoek Mendaroko udaletxean, Gipuzkoako Foru Aldundiko Kultura diputatu Goizane Alvarezek, Mendaroko alkate Enez Ezenarrok eta aurkikuntzon balioa ziurtatu duen Cesar Gonzalez Sainz Kantabriako Unibertsitateko arkeologoaren laguntzarekin.

Buztin bigunean gizakiak puntzoi edo zikai batekin egindako grabatuak dira, zenbait zeinu eta interpretatzen zailak diren irudi ez figuratiboak, baina bisonte batenak eta ahuntz batenak izan daitezkeenak arkeologoen hitzetan, eta uste guztien arabera, Goi Paleolitikoan eginak, duela hamahiru bat mila urte. Suharri elkartekoek topatu zituzten, eta nola izan zen kontatu ziguten domekan, kobazulo atean bertan. Bideoa: [barren.eus](https://www.barren.eus).

Espeleologiak, mendizaletasunak eta ondare arkeologikoarekiko nahiz paleontologikoarekiko interesak batu ditu Evaristo Rodriguez, Oier Quiroga, Joseba Olazabal, Iñigo Bastida eta Ion Urbieto, Suharri kultur elkarteko lagunak. 2023ko azaroan sortu zuten taldea ofizialki, baina lehenagotik ari ziren EHUKo Historiaurreko Ikerketa Taldeko Alvaro Arrizabalaga eta Maria Jose Iriarte arkeologoekin lanean. Eta lankidetzaz horrek eman ditu fruituak.

Lanean jardun diren guztientzako esker on berbak izan zituzten barikuan agintariak, kultura diputatu Goizane Alvarezek eta Mendaroko alkate Enez Ezenarrok. Izan ere, Suharrikoek topatu zituzten Santakutz kobazuloko grabatuak, gero EHUKo arkeologoek eta historiaurrean aditua den Cesar Gonzalez Sainz arkeologo entzutetsuak egiaztatu zituztenak.

Bost lagun izanda ere, talde heteroogenoa da zue- na. Zerk batu zaituzte Suharrin, eta zertarako?

Oier: 2023ko azaroan eman genuen alta Euskadiko Elkartearen Erregistroan, Alvaro Arrizabalaga eta Maria Jose Iriarte arkeologoekin batera egiten ari ginen prospekzio-lanak formalizatzeko, baina 2021etik dihardugu EHUKoekin lankidetzan. Bost lagun gara Suharrin. Evaristo da gure espeleologo eskarmentuduna. 40 urte baino gehiagoko esperientzia dauka eta Mendaroko leize guztiak ezagutzen ditu. Haren ondoan ibili da gaztetatik Joseba Olazabal ere. Iñigo Bastida eta Ion Urbietta, berriz, mendizaleak dira, eskarmentu handia dute eskaladan eta oso lagun-garri zaigu haien ezagutza kobazuloetara iristeko-eta. Taldeko bosgarren frikia naiz ni. Umetan ezagutu nituen Leizarpekoak eta beti liluratu izan nau leizeetako mundu ezezagun honek, baina azkeneko urteetan bereziki historiaurrean eta labar-artean interesatu naiz. Esan dezakegu Mendaroko ondare naturala eta arkeologikoa ezagutarazteko eta daukagunari balioa emateko nahiak batu gintuela.

Santakutz kobazuloa 1985ean aurkitu zuten Mu- nibe espeleologia taldekoek. Zuek ezagutzen ze- nuten?

Oier: Ez. Santakutz ez da Mendaroko kobazulo mitikoetako bat; ez da Agarre, ez da Aitzbeltz. Evaristok entzuna zuen izena, baina ez geneukan lokalizatuta. Kobazuloak bisitatzen hasi ginen, bide-orri garbirik gabe hasi ginen, baina halako baten konturatu ginen estrategia bat behar genuela eta pentsatu genuen ondo zego-keela ondare arkeologikoa edo zantzuak agertu diren aztarnategien erregistroa kontsultatzea. Hala, Jaurilaritzaren datu-basera jo genuen eta erabaki genuen markatutako kobazulo guztiak bisitatzea eta, batez ere, paretei erreparatzea, haietan labar-artetik ba ote zen ikusteko. Santakutzera egindako lehenengo bisitetan marka batzuk ikusi genituen, baina Alvarok esan zigun marka garaikideak zirela haiek, norbaitek kas-koarekin edo ukondoarekin nahigabe egindakoak.

Baina agertu ziren interes handiagoko markak. Nola izan zen hori?

Oier: Kasualitatez. 2023ko otsailaren 4an lanpos-
tua aldatzea proposatu zidaten enpresan. Ostira-

la zen, eta astelehenerako erantzun behar nien. %99,9an erabakia nuen baietza ematea, baina han nenbilen egin zidaten eskaintza burutik ken-
du ezinda. Distraktu beharra neukan eta igo nin-
tzen hona, bakarrik. Etxean esanda etorri nin-
tzen, baina sekula egin behar ez dena egin nuen:
kobazulora bakarrik sartu. Aztertu nuen lehenen-
go sarrerako sabaia eta, ezer ikusi ez nuenez,
sartu nintzen barrura ahuntz eta azkonar gorotz
artean arrastaka, estua eta altuera txikiko koba-
zuloa baita hau. Belauniko jartzeko aukera da-
goen gela txiki batera iritsi nintzenean, begiratu
nuen ezkeraldera eta marka batzuk ikusi nituen
eta, jiratu nintzen gero eskubirantz, eta beste
marka bat ikusi nuen. Susmo halako bat hartu
nuen, baina pentsatu nuen ezin zitekeela izan,
handiegia zatekeelako. Egin nizkien argazki pila
bat markei, bidali nizkion Alvarori eta erantzun
zidan ez ziruditela ahuntzek adarrekin eginda-
koak. Izan zitezkeela zerbait, alegia. Biharamu-
nean, Josebari [Olazabal] erakutsi nizkion eta
erabaki genuen hurrengo zapatuan bueltatzea.

Zeuk topatu zenuen lehenengo irudia, Oier. Jakin dugu orduak eman ditzakezula paretei begira leize barruan. Nondik datorkizu zaletasuna?

Aitak egin zidan galdera baten dago niretzat
guzti honen abiapuntua. 10-11 urte nituela Aga-
rreko kobazuloan izan nintzen Jaime Martinez
Leizarpeko espeleologoarekin eta geroztik han
neuzkan etxean handik ekarritako animalia hortz
bat, Jaimek hartz batena zela esanda eman zida-
na, eta maskor txiki batzuk. 2021ean aitak kaxa
harekin zer egin asmo nuen galdetu zidan eta
Alvaro Arrizabalagari galdetuko niola erantzun
nion nik, Agarreko kobazuloan ari zelako orduan
indusketa lan bat zuzentzen. Hor hasi zen dena.

Lehenengo markak topatu eta astebetara bueltatu zineten kobazulora. Zeren bila?

Oier: Bai. Labar-artea agertu den kobazuloetan
irudi bat baino gehiago agertu da beti, eta gu
ere zerbaiten nahian joan ginen. Bisontea biga-
rren itzuli horretan ikusi zuen Josebak. Bison-
tearen muturralde, bekokia, atzeko konkorra
eta adarra izan zitezkeenak idenfitikatu ge-
nituen, eta gerora jakin dugunez, hartz batek
egindako atzamarkadak ere bai. Cesarrek esan
zigun historiaurreko gizakiak gainetik markatuta

zeudela hatz-marka haiek. Egun horretako argazki-bilduma EHuko arkeologoeekin partekatu genuen eta martxoaren 4rako zitatu gintuzten haiek. Cesar Gonzalez Sainz Kantabriako Unibertsitateko katedraduna gonbidatu zuten, sona handiko arkeologoa, labar artean estatuko eta Europako aditu handienetako bat dena. Berak egiaztatu ditu irudiok.

Nola oroitzen duzu egiaztatze momentu hori?

Oier: Alvarok esan zidan neu sartzeko lehene-nengo barrura eta erakusteko Cesarri ikusi nuen. Nire atzetik sartu ziren eurek, Cesar, Alvaro eta Evaristo. Beste gauza bat ere esan zidan: pozteko Cesar txistuka hasten bazen, zerbaiten seinale izango zelako. Eta, jarri zen Cesar be-launiko marken aurrean, begiratu zien handik eta hemendik eta, halako baten, txistuka hasi zen. "Zenbat denbora daukat?", galdetu zidan, hunkituta. Berehala esan zigun bururik gabeko ahuntz baten irudi osatugabea zirudiela. Aitor-tuko dizut une honetan burua lehertu zitzaidala ia-ia.

Joseba: Nik ez neukan batere federik, eta Oierri behin baino gehiagotan esan nion bi tontok ezin zutela labar-arterik topatu. Baina honek argia-go ikusten zuen. Martxoaren 4 hartan kobazulo kanpotik entzun nituen Cesarren txistu hotsak, eta Alvarok eman zidan berria, irten zenean. "Joseba, oker zeunden. Oierrek arrazoa zeukan", bota zidan, eta sekulako poza hartu nuen, esperantza txikienik ere ez neukalako marka haietan.

Oier: Hau beti izan da ezkorra. Akordatzan naiz Alvarorekin eta Mari Joserekin Irabaneta II kobazulora joan ginen aldi baten nola esan zidan, etsita, beharbada oker planteatu genuela galde-ra eta, tematu orde z segurutzat ematen genuen horren bila, hasi beharko genukeela pentsatzen zergatik ez zegoen labar-arterik Mendaron. Etsiak hartuta geunden, eta Alvarok eta Mari Josek animatu gintuzten jarraitzera.

Bi urte eta erdian isilpean gorde behar izan duzue hau. Horrek berak ere ez du ematen erraza.

Oier: Oso zaila da, ez gaudelako ohituta. Ezin genuen ezer esan, margoak babesteko. Kobazuloa zabalik zegoen eta edonor etor zitekeen hona eta grabatuak hondatu, eta ez derrigor intentsio txar-

*"Gure egitekoa gehiago da jendea
sentsibilizatzea; jendeari
ikustaraztea zerk egiten duen Mendaro
berezi munduan. Eta nik argi daukat
gero eta gehiago arkeologiagatik dela"*

rrarekin. Buztinezko horman egindako margoak dira, eta oso erraz ezaba daitezke.

Evaristo: Ikaragarria da zenbat sekretu ditugun! Kontuan izan arkeologian denborak oso luzeak direla. Grabatuak topatu eta haien berri eman duten arte bi urte eta erdi pasatu dira. Pentsa!.

Oier: Administrazioarentzat kobazulo hau beste bat da askoren artean, baina niri behintzat sekulako egonezina sortzen zidan jakiteak grabatuak hor zeudela eta kobazuloak zabalik jarraitzen zuela. Iazko abenduaren 25ean jakin genuen Iñigo Bastidaren bitartez kobazuloa itxi zutela. Ehiztari batek esan zion itxitura jarria zegoela hemen, guk ez baikenekien; ez guk eta ezta arkeologoez ere. Arratsalde horretan bertan etorri nintzen hona argazkia egitera. Bidali nizkien gero argazkiak taldekideei eta izugarri poztu ziren guztiak. Baina itxitura jarri zutenetik beste hamar hilabete pasatu dira albistea publiko egin duten arte. Pentsa!

Irudi ikusgarriak izan ezta ere, aurkikuntza handia dela nabarmendu zuten aurkezpenean, besteak beste berresten dutelako Deba ibaiak historiaurrean izan zuen garrantzia.

Oier: Bai. Artearen demokratizazioaren adibide-tzat ere badaukat, erakusten duelako artea uste baino zabalduagoa zegoela garai hartako gizartean. Altxerriko eta Ekaingo irudiak marraztu zituztenak benetako maisuak ziren, baina haien mailara iristen ez zirenek ere egin zituzten grabatuak. Azpimarratu behar dugu hori: hemen topatu ditugunak ez direla Ekaingo zaldia; ez dira irudi batere ikusgarriak.

Joseba: Oierrek eta biok beti eztabaidatu dugu asko artearen inguruan, eta nik beti esan izan

diot guk artea esaten dugunak ez dituela 200 urte, baina tira.

Kobazuloaz esan dugu estua dela, katuka ibili behar dela barruan eta iluna dela oso. Zer beste gehitu dezakegu?

Oier: Mendaroko kobazulo gehienen antzera sedimentuz beteta dagoela goraino.

Joseba: Eta oso posizio ona duela. Iparraldera begira dago, eta historiaurrean itsasora arteko ikusmira izango zuten hemendik, kostaldea gaur baino zazpi bat kilometro urrutiago zegoen arren orduan. Barrura sartu eta gela handi bat dago eta ezker-eskubi galeria txikiak ditu. Galeria ho-

rietan ere egongo da akaso zerbait. Zientziak aurrera egin ahala teknikak ere hobetuko dira eta nork daki!.

Aurkezpenean esan zuten etorriko direla aurkikuntza ikusgarriagoak. Orain, berriz, sekretu asko gordetzen dituzuela aitortu duzue zuek. Zeren esperoan zaudete?

Oier: Momentuz ez da agertu horrelako ezer. Egon daitekeen? Batek daki! Balego, gustura hartuko genuke. Gure egitekoa, baina, gehiago da jendea sentsibilizatzea. Jendeari ikustaraztea zerk egiten duen Mendaro berezi munduan. Eta nik garbi daukat gero eta gehiago arkeologiatik dela ■

SANTAKUTZ KOBAZULOA ETA HANGO LABAR-ARTEA

Gizakiak egindako zenbait zeinu eta interpretatzen zailak diren irudi ez figuratiboak dira topatu dituztenak, bisonte batenak eta ahuntz batenak izan daitezkeenak. Kantabriako Unibertsitateko Cesar Gonzalez Sainz arkeologoak egiaztatu ditu irudiok, eta haren arabera garrantzi handikoak dira, berresten dutelako Deba bailarak historiaurrean gure lurraldean izan zuen garrantzia. Santakutz kobazuloko grabatuak Gipuzkoan identifikatutako 14. multzoa osatzen dute, eta 2018az geroztik etenda zegoen ikerketa-ziklo bat zabaltzen dute berriro ere.

Santakutz kobazuloa Garagartzako partean dago, Santa Ana ermita gaineko harrobia amaitzen den lekuan, ezkerretara, eta iparraldera begira du ahoa. Kobazulo txikia da, sarrera estukoa, eta katuka ibili beharra dago barruan. 1985ean aurkitu zuten Azkoitiko Munibe taldekoek, eta bereziki, fauna eta harrizko materialen hondarrak dokumentatu zituzten orduan. 2023an, Suhari elkarteak kideek, gizakiak egindakoak ziruditen zeinu batzuk topatu zituzten bertan eta EHUKo ikertzaile Maria Jose Iriarte eta Alvaro Arrizabalaga arkeologoak ziurtatu zuten grabatu paleolitikoak zirela. Zehazki lau panel txiki dira topatu dituztenak, eta horien artean, bisonte baten eta ahuntz baten bukatu gabeko irudiak daude. Era berean, baina, irudirik osatzen ez duten zenbait marra ere identifikatu dituzte bigarren gela baten.

Santakutz haitzuloaren kanpoko aldean egindako arkeologia-lanetan, bereziki, faunaren

aztarnak topatu dituzte orain arte, baina baita material litikoarenak ere. Hala ere, gizakiak lagatako aztarnak gutxi dira. Silex pieza bi topatu dituzte gaur artean: bata, 1985ean eta, bestea, oraintsu. Horregatik guztiagatik uste dute noizean behin bakarrik erabili izan zutela giza taldeek haitzulo hori. Zehaztu zutenek, paretetako koprolitoek -hienen gorozki fosilizatuak- eta atzamarkaden markak erakusten dute batez ere animaliak bizi izan zirela han, besteak beste, hartzak eta hienak.

Cesar Gonzalez Kantabriako Unibertsitateko arkeologoak aurkezpenean esan zuen irudiak ez direla beste leize batzuetan agertu diren irudiak bezain ikusgarriak, baina hala ere, balio handikoak direla: “Santakutzen topatu dugun labar-artea ez da Ekainen eta Altxerrin agertu dena bezain ikusgarria. Kobazulo haietako margoak egin zituztenak benetako artistak izan ziren, baina artistak ez zirenak ere jardun ziren margoak egiten, eta haien lana ere oso aintzat hartzekoa da, labar-arte paleolitikoaren mapa osatzen laguntzen duelako. Santakutz haitzuloko aurkikuntzak erakusten du Mendaro inguruak eta Deba bailarak garrantzi handia dutela Gipuzkoako arte paleolitikoaren testuinguruan”. Eta nabarmendu zuen aurkikuntza honek gehiago etorriko diren ustea berresten duela: “Garbi daukagu hau ez dela kontu isolatu bat, eta seguru gaude inguru honetan denok topatu nahiko genukeen kobazulo ikusgarri horietako bat agertuko dela” ■

MINBIZIAK ERAGINDAKO MIN BIZIA

Orain dela bi urte bizitzako kolperik gogorrena jaso zuten Ander Osorok eta Amaia Arregik: haien seme Daneli minbizia diagnostikatu zioten, eta bat-batean dena gelditu zen beren bueltan. Iluntasunak aurrea hartu zion argiari, baina une horretan argi bat piztu zitzairen ondoan: Aspanogi. 30 urte bete ditu aurten haur minbizidunei eta haien senideei laguntzen dien elkarteak. Kilometroak jaiaren barruan omendu zituen Elgoibar Ikastolak Aspanogikoak eta Mendaroko garagardo azoka solidarioko dirua ere haientzat izan da aurten. 265 familia bazkide ditu elkarteak, eta lau langile profesional. Gainerakoan boluntarioak dira guztiak.

✍ Ainhoa Andonegi / 📸 Nekane Lazkano

2023ko urria zen. Danelek eztula zeukan, edozein umek izan dezakeen bezala, baina pediatrak badaezpada bi egunetik behin egiten zion umeari jarraipena, biriketako batean haizea ez zitzaiolako behar bezala sartzen. Hamar bat eguneko tratamendua egin ostean, egoerak berdin jarraitzen zuen, eta pneumonia izan zitekeelakoan, Mendaroko Ospitalera bidali zuten, erradiografia bat egitera. Danel oso ondo ikusten zuten gurasoek, eta lasai joan ziren Mendarora. Amaia bakarrik joan zen umearekin. Etxera itzuli, eta garajera heldu orduko deitu zioten ospitale-

tik, itzultzeko hara berehala. Ander lanean zegoen Amaiaren deia jaso zuenean: "Gaba Beltzerako Ihes Gela prestatzen ari nintzela gogoratzen dut. Dena utzi, eta Mendarora joan ginen". Mendarora iristean medikuaren eta erizainaren aurpegian ikusi zuten ez zela txantxetarako kontua: "Oso serio zeuden biak, eta berehala jakin genuen zerbait larria zela". Erradiografia erakutsi zien, eta bi biriken arteko aldea nabaria zen: bat argia zen eta, bestea, iluna. "Erradiografiak bi dimentsiotan ematen du informazioa, eta medikuak ez zekien likidoa edo solidoa zen han ikusten zena, baina

argi esan zigun birika hartan egon behar ez zen zerbait zegoela". Kontsultan bertan zeudela bidali zuten erradiografia hura Donostiako Zainketa Intentsiboetako Unitatera (ZIU), eta ikusi zutenean, berehala bertaratzeko eskatu zieten hango medikuek. Ekografia bat egin zioten umeari, birikan zegoen beltzune hura likidoa baldin bazen, drenatu egin beharko zutelako. Tarte horretan Daneli odol pila bat atera zioten analisiak egiteko, eta medikuek galdera ugari egin zizkieten gurasoei. Ez zekiten zer ari zen pasatzen, baina ez zitzaaien gustatzen ikusten zutena eta larritu egin ziren. Mendaroko ospitaleko informean jartzen zuena kontsultatu zuten Interneten gurasoek. Badakite ez dela horrelakorik egin behar, baina egin zuten eta han agertzen ziren tumore eta minbizi kontuak. Kezkatu egin ziren, baina ez zuten txarrenean jarri nahi. "Gaueko 21:00ak ziren, eta oraindik emaitzen zain geunden". ZIUko medikuak etorri zitzaizkien handik gutxira, eta gaua han pasatu behar zutela esan zieten, hurrengo egunean proba gehiago egin behar zizkiotelako umeari. "Orduan ere ez ziguten egoera argi eta garbi azaldu, baina deskantsatzeko esan ziguten, indarrak hartzeko, hurrengo eguna egun gogorra izango zelako".

Iritsi zen hurrengo egun hori. ZIUun zeuden gainerako umeen aldean, ondo ikusten zuten Danel eta horrek lasaitzen zituen gurasoak. Gainera, medikuak ez ziren presaka etorri haiengana, eta hori seinale ona izango zela sinistuta zeuden. Eskanerra egin zioten Daneli, eta etorri zen entzun nahi ez zuten emaitza: "ZIUun berez ezin ziren aiton-amonak sartu, baina mediku batek esan zigun sartzeko barrura aiton-amonak eta gu irteteko kanpora euren hitz egitera. Medikuek onkologoa zela esan zigunean erori zitzaigun mundua gainera".

Danelek birikan tumore handi bat zeukala esan zieten. Giltzurrunean sortutako tumore bat zen, enbrioi arazo batetik sortutakoa, seguruenik Amaiaren haurdunaldian. 10 zentimetro zituen tumoreak, eta 2 urteko ume baten gorputzerako oso handia zen. Toraxean zegoen, birika bat zantpatzen, eta horregatik ez zion ondo funtzionatzen birika horrek. Gibela ere desplazatuta zegoen bere lekutik, eta gerora jakin zuten bihotza ere bere lekutik apur bat mugituta zegoela eta tumoreak aorta ere inguratuta zeukala, baina unean uneko informazioa ematen zieten, beharrezkoa soilik, eta

14 hilabete iraun zituen amets gaiztoak, baina dagoeneko bukatu da.

Orain, ohiko azterketak egitera joaten dira ospitalera eta, sinestezina dirudien arren, bizi izan duten guztiarekiko oroitzapen ona daukate.

hori eskertu dute. Esan zieten, umearen aldartea ikusita, ez zutela uste tumore bortitzenetarikoa izango zenik ere, baina kimioterapia beharko zuela eta proba gehiago egin beharko zizkiotela, tumoreak izena bazuen arren, oraindik abizena falta zuelako. "Kimioterapia entzun nuenean hondoratu egin nintzen", esan du Anderrek. Amaia ere oso urduri jarri zen, botaka hasi zen han bertan, eta bizitza geratu egin zitzaiera sentitu zuten.

Urriaren 25a zen Danel ingresatu zutenean, eta hurrengo egunean eman zieten bizitzako osatikorik gogorrena. Biharamunean, Danelen urtebetetze eguna zen.

ASPANOGI

Bizitza aldapan gora jarri zitzairen, baina maldarik gogorrena igotzen laguntzeko bidelagun ezin hobea agertu zitzairen biharamunean: Aspanogi. Urriaren 27a zen, eta Danelek 2 urte egin zituen. Ez zeuden ospakizunetarako, baina Aspanogiri esker, berezia izan zen eguna. Opariak ekarri zizkieten eta Danelek pozik ospatu zuen urtebetetzea.

1996an sortu zen Aspanogi elkarte, Gipuzkoako haur minbizidunei eta haien familiei babesa emateko. Irabazi asmorik gabeko elkarte da, eta adingabe minbizidunen eta haien senideen bizi-maila hobetzeko egiten du lan, arreta osoa eskainiz familiei diagnostikoa ematen dieten unetik, bai ospitalean eta baita ospitaletik kanpora ere. Donostiako ospitalearekin harreman zuzena dute elkartekoek, eta egunero egiten dute ospitalera bisita. Zaintzailea zaintzea dute helburu, eta horretarako hainbat baliabide dituzte. Besteak beste, eguneko bazkari eta afari txartelak ematen dizkiete gurasoei ospitaleko egonaldietarako, eta baita Donostian bertan duten etxebizitza bat laga ere: Piratenea. Han egon ziren bizitzen Ander eta Amaia ere Danel ospitalean egon zen bitartean. Gauetz atsedean hartzea gomendatu zieten medikuek, eta Pirateneara erretiratzeko ziren, Danel senideren batekin lagata. "Noraezean" ibiltzen ziren Donostian, eurek lur jota zeudela, bizitzak aurrera segitzen zuela ikusten. Ezin zuten ulertu nola segitzen zuen denak bere horretan euren bueltan.

Aspanogiren egitekoa bihotzez eskertu dute: "Izugarria da Aspanogik egiten duen lana. Unerik gogorrenetan ere alboan izan ditugu eta eurek eutsi gaituzte". Burokrazia lan guztiak beren gain hartu zituzten Aspanogikoek, eta psikologia zerbitzua ere eman zieten. "Bizitza eten zitzaigun unean, ezagutzen ez genituen esku batzuk agertu ziren gu eusteko".

Aspanogirekin batera, Donostiako ospitalean ere sekulako lantalde profesionala eta humanoa aurkitu dute, eta "tratu bikaina" jaso dute uneoro. "Ospitalea bera ere tentu handiz zainduta dago, umeentzako egokituta". Ume bakoi-tzak bere izena dauka gelako atean, bere gustuko irudiren batekin apainduta, Danelen kasuan, *Patrulla canina*. Gurasoentzako gela, dutxa eta sukaldea ere badaude, hozkailu eta mikro-uhin labearekin. Umeari nahi zuten otordua prestatze-

ko aukera zeukaten: "Helburua umeak jatea zen, berak nahi zuena, baina jatea, tratamendurako indarra edukitzeko".

Lehenengo ospitaleratzea izan zen luzeena, hilabete egin baitzuen Danelek ospitalean. Lehenengo bi asteak proba batetik bestera ibili zuten umea, eta jarri zioten halako baten abizena tumoreari. Lokalizatuta zegoela esan zieten eta metastasirik ez zegoela, baina kimioterapiaren ostean ebakuntza egin beharko ziotela Bartzelonan. Ebakuntzaren ondoren, berriz, erradio-terapia jaso beharko zuen Danelek, Madrilen. Egunean egunekoa bizitzea erabaki zuten: "Honек zerbait erakutsi badigu izan da epe luzerako planak egitea alferrik dela, inoiz ez baitakigu bizitzak zer ekarriko digun".

Kimioterapia saioak 21 eguneko epean jasotzen zituen Danelek, eta batzuetan saio bat bestearekin elkartzen zitzaion. Oso gogorra izan zen: "Kimioterapia hartu eta astebete ingurura sukarra hasten zitzaion, eta ospitaleratu egiten zuten. Gainditzen zuenerako, ondorengo saioa tokatzen zitzaion".

EBAKUNTZA BARTZELONAN

Lau kimioterapia saioaren ostean joan ziren Bartzelonako La Vall d'Hebron ospitalera, baina tumorea ez zela behar beste txikitu esan zieten, eta oraindik ezin ziotela ebakuntza egin. Beste

bi kimioterapia saio behar izan zituen. "Urduri geunden, baina ospitaleko mediku taldeak konfiantza osoa eman zigun. Zirujaua oso ona zela jakin dugu gerora, medikuntza munduan eminentzia bat, eta justu Danelek tumorea zeukan zonaldean espezialista".

Diagnosia jaso zutenetik sei hilabetera egin zioten ebakuntza. Bederatzi orduko ebakuntza izan zen. Ospitaletik kanpora joan ziren eguna pasatzera, eta bost bat ordu pasatu zirenean ospitaletik deitu zioten Amaiari, dena ondo irten zela kontatzeko. Bazkaltzen zeuden, eta pozaren pozez, lurrera bota zen jatetxean bertan. Anderrek eta gainerako senideek ez zekiten zer esan zioten telefonoaren beste aldetik, eta urduritasun uneak bizi izan zituzten segundo horietan. "Halako batean, 'dena ondo' ahoskatu zuen Amaiak, eta algaraka hasi ginen denok. Amaiaren nebak xanpain botila zabaldu behar genuela ere esan zuen!".

Ebakuntzatik berreskuratu ostean, erradio-terapia egin zioten Madrilen. "Zorionez, dena ondo irten zen, eta eman genituen pauso guztiek amaiera ona izaten zuten".

14 hilabete iraun zituen amets gaiztoak, baina dagoeneko bukatu da. Orain ohiko azterketak egitera joaten dira ospitalera eta, sinestezina dirudien arren, gertatukoaz oroitzapen ona daukate: "Ez da erraza azaltzen, baina ospitalean sartzen garenean, garai haren falta nabari dugu. Hain egon ginen zainduta eta babestuta... Bahiketetan

gertatzen den bezala, Estokolmo sindromea daukagu. Kontraesana dirudi, baina txarra ahaztu eta onarekin geratu gara. Oroitzapen onak dauzkagu". Hala ere, badakite ez dela ohikoa. Epealdi honetan ikusi dituzte amaiera onik izan ez duten kasuak ere, eta oso gogorra egin zaie. "Gu Dane-len ebakuntza ondo irten zela ospatzen ari ginenen, negar zotinka ikusi genuen ama bat, umea makinetatik deskonektatu berri zutelako".

Danelen jokabidea heldu batena izan da uneoro, eta horrek eman die aurrera egiteko indarra: "2 urte besterik ez, eta txapeldun batek moduan egin dio aurre guztiari". Familiakoentzat, berriz, esker on hitzak izan dituzte, "unerik gogorre-netan ere hor egon direlako". "Gurasoak, neba eta koinata, eta baita amama ere. Izugarri sufritu dute, negar asko egin dute, baina denbora guztian gu eusten saiatu dira".

Bi urteko etena izan du euren bizitzak, baina denbora ez da gelditzen eta aurrera egin beharra dago. Bigarren alaba ere izan dute tarte horretan, Elene. "Ez genuen zalantzarik izan eta Danelentzako sekulako oparia izan da. Zorutzen dago harekin".

Aurrera begira baikor daude. Badakite minbizia berriz agertu daitekeela; edonori gerta dakiok. Azken azterketako emaitzak onak izan dira, eta bi urteren ondoren, ohiko bizimodua berreskuratu dute. Astelehenean beteko ditu 4 urte Danelek, eta ziur merezitako moduan ospatuko dutela.

Ikastolako komunitatea osatzen dutenei eskerrak eman dizkiete Kilometroak jaiko arduradunek

Kilometroak jaiko arduradunek urte osoan zehar lanean jardun duen komunitateari eskerrak emateko ekintza egin zuen joan zen barikuan Aita Agirre eraikineko atarian. Lanean aritu den jende guztiaren laguntza eskertu zuten, eta haien ilusioa eta agertu duten elkarlanerako prestutasuna eta konpromisoa nabarmendu zituzten. Era berean, esan zuten etorkizuneko erronkei ere elkarrekin helduko dietela. Urte osoko lanaren errepasoa laburbiltzen duen bideoa proiektatu zuten ekitaldian, eta amaitzeko, mokadutxoa egin zuten. Bideoa *barren.eus*-en duzue ikusgai.

'Txapeldunorde' kaleratu dute, 'Subcampeon' liburuaren euskarazko bertsioa

Subcampeón autobiografia gordin eta zintzoa idatzi zuten Zuhaitz Gurrutxaga futbolari ohiak eta Ander Izagirre kazetari eta idazleak lau eskutara. 2023an argitaratu zuen liburua Ediciones Del K.O. argitaletxeak, eta orain euskarazko bertsioa kaleratu dute, *Txapeldunorde* izenburuarekin. Joxe Mari Berasategik itzuli du euskarara, eta dagoeneko liburu dendetan dago. "Duela hiru urte, Ander Izagirreri elkarrekin liburu bat idazteko proposamena egin nionean, gaixoak ez zuen uste izan gure maitasun istorioak hainbeste irauongo zuenik", idatzi du Gurrutxagak sare sozialetan.

Txapela Brava taldeak girotu zuen zapatuan Kintoen Eguna

2018an ospatu zuten estreinakoz Kintoen Eguna Elgoibarren, eta pandemiako urteetako etenaren ondotik, 2023an berriro egin zuten ospakizuna, Udalaren laguntzarekin. Kintoek bazkariak egin ohi dituzte egun honetan, taldeka, eta azken urteotan beti izan da kontzerturen bat ere kalean.

Zapatuan egin zuten aurtengo ospakizuna; eta, batetik, Track DJ elektrotxaranga ibili zen kalean arratsaldean, eta gauean Txapela Bravak kontzertua eman zuen Maalan. Jai giroa nagusitu zen kalean. 🎸 Jose Ramon Cabrera

'Esne-berriketan' liburua argitaratu du Uxue Alberdik

Azaroaren 18an du aurkeztekoa Uxue Alberdik *Esne-berriketan* bere azken lana, baina dagoeneko liburu-dendetan dago salgai. 57 kontalarik ahoz kontatu eta berak belarriz jasotako 77 istorio jaso ditu liburuan, euskara batuan eta ahozkotik "ahalik eta gertuen" dauden idazkeran. Ariketa bera egin zuen orain hurrengo argitaratu zuen *Belarriko kilkerria* libururako, eta orduan egindakoa oso baliagarria izan zaiola aitortu du duela bi urte hasitako proiektu honetarako.

Kontakizun guztiak emakumeenak dira, "edo andrazko moduan irakurritakoenak behintzat", eta istorioen artean denetarikoa daude, gogorak eta samurrak. Lanari, dibertsioari, laguntasunari, eskuzabaltasunari... lotutakoak dira batzuk eta badaude emakumezkoen psikiatrikoe-tako istorio gogorak ere tartean, zaintzari lotutakoak. XX. mendean kokatu ditu istoriko guztiak idazleak, eta dio balio dutela gure genealogia erakusteko, nondik gatozen azaltzeko.

Esne-berriketan izenburua, berriz, Lucia Etxeberria elgoibartarrari hartutakoa dela esan du Alberdik. Etxeberriak Elgoibarko Urruzuno ipuin-lehiaketa irabazi zuen duela urte dezente izenburu hori zuen ipuin batekin eta izenburuaz hark *Laiotz* aldizkarian emandako azalpena gus-tatuta aukeratu du Alberdik libururako espresio

hori. "Luciari ikasi nion zer esan nahi zuen esne-berriketan espresioak. Berak zioen garrantzi handirik gabeko jardunari deitu izan zitzaiola bere inguruan esne-berriketan, normalean emakumeen jardunari, eta erreku-peratu dut espresioa eta jarri diot arreta esne-berriketa horri, ustez esateko ezer inportanterik ez dutenen berriketa horri".

Bertso-saio literarioak

Liburuaren izen bereko bertso-saio literarioak egiten ere badihardu Alberdik han-hemen, eta datorren urteko martxoaren 6an Elgoibarren izango dela aurreratu du. Saio bakoitzean aukatutako istorio batzuk irakurtzen ditu Alberdik, Amorantek musikatuta, eta haietan oinarritutako gaiak jartzen dizkie bertsolariei haiek bat-batean kantuan egin dezaten.

Ipuin kontaketa saioa antolatu dute Mendaron gaurko

Liburutegien Nazioarteko Egunaren harira, *Mamuak eta beste auzokide batzuk* ipuin kontaketa saioa antolatu du Mendaroko Udak. Liburutegiak urriaren 24rako. Nerea Ariznabarreta eibartarra arituko da ipuin kontalari, eta saioa liburutegian bertan izango da, 18:45ean hasita. 4 urtetik 10 urtera bitarteko haurrei zuzenduta dagoela aurreratu dute antolatzaileek.

'Kamerungo emakumeak gatazkan' argazki erakusketa, Kultur Kafean

Nazioarteko Elkartasuna eta Afrika Miniaturan elkar-teen antolatu dute Kamerungo emakumeak gatazkan argazki erakusketa eta gaur zabalduko dute Elgoibarko Kultur Kafean. Astebetetz egongo da bisitatzeko aukera, urriaren 31 arte, taberna-ko ordutegian.

Herriko Antzokiko emanaldiak orduan hasteko neurriak hartu ditu Udalak

Azken asteotan film ezagunak proiektatu dituzte Herriko Antzokian, eta, jende pilaketaren ondorioz, filmak berandu hasi dira. Azken asteburuan pelikula orduan hastea erabaki zuten arduradunek, baina artean oraindik jendea ilaran zegoen, txartela erosteko zain. Horrek haserre eragin zuen ikusleen artean, eta horrelako egoerak sahisteko neurriak hartuko ditu Udalak. Kultura Sailetik azaldu dute txarteldegia filma hasi baino ordu erdi lehenago zabaltzen duten arren, jende gehiena azken momentuan azaltzen dela txartela erostera. Txartelak inprimitzeko makinak denbora behar izaten duela zehaztu dute, eta jende asko dagoenean ezinezkoa zaiela ordu

laurdenean denei saltzea. Hori dela eta, hainbat neurri hartu dituzte, eta azaroaren 1ean jarriko dira indarrean: filma hasi baino 45 minutu lehenago zabalduko dute txarteldegia, eta emanaldia hasi baino bost minutu lehenago itxi egingo dute. Horrez gain, larunbatetako txartel salmentaren ohiko ordutegia aldatu egingo dute, eta aurrerantzean emanaldietarako sarrera fisikoak 19:15etik 21:30era salduko dituzte. Kultura Sailetik gogorarazi dute sarrerak online erosteko aukera ere badagoela herrikoantzokia.eus webgunean. Era berean, Herriko Antzokiko zerbitzuari buruzko kexak kultura@elgoibar.eus helbidera bidaltzeko eskatu dute.

'Amama, irribarreen ondarea' antzezlanaren taularatuko dute domekan, Herriko Antzokian

Familian ikusteko antzezlanaren taularatuko du Eidabek domekan, Herriko Antzokian. Protagonistak eskolako lagun guztien amonak ikusten ditu, baina berak ez dauka amarik. Amama bila hasiko da han eta hemen, baina ez du berak nahi duena topatuko. Goiko bizilaguna itzultzean, harekin hasiko du harreman berezia. 16:30ean izango da emanaldia, eta sarrerak salgai daude herrikoantzokia.eus webgunean.

Musikan egin duen ibilbideaz berba egin du Olatz Salvadorrek Elgoibarko Musikarien Elkarteak antolatutako elkarrizketa musikatuan

Euskal abeslari ezagunak gertutik eta sakonago ezagutzeko eta euren musikaz gozatzeko Elgoibarko Musikarien Elkartekoen ekimenaren baitan, Salvador (Donostia, 1990) musikaria izan genuen joan zen astean Elgoibarren. Maialen Arriola emekideak elkarrizketatu zuen, eta laupabost abesti jo zituen Salvadorrek. Haurtzaroan hasi zituen piano eta solfeo ikasketak eta nerabezaroan hartu zuen gitarra. Musikan trebatzen jarraitu zuen, eta 20 urte zituela Skakeitan talde-
ra batu zen. 2018an, bakarkako ibilbideari ekitea erabaki zuen.

Mayi Mujika, Euskal Herriko mendi duatloiko txapeldun

Zazpi duatloik osatzen dute Euskal Herriko Mendi Duatloien Zirkuitua (EHMDZ), eta laugarrena jokatu zuten zapatuan Kanpezun. Zirkuiturako proba puntuagarria izateaz gainera, Euskal Herriko Txapelketa ere jokoan zegoen Kanpezuko proban. Lehiakideek, lehen tartean, 5,64 kilometro egin behar zituzten saltaka, 218 metroko goranzko desnibelarekin; ondoren, 16,54 km mendiko bizikletan (758 m+), eta, azkenik, beste 2 km korrika (69 m+). Emakumezkoetan Mayi Mujika izan zen azkarrena (02:03:52). 2025eko zirkuituan lehen proba zuen arren -ez baita lehiatu aurreko hiruretan-, mendiko diziplina guztietara moldatzen dakiela erakutsi zuen. Ibilbide lehorrean eta eguraldi eguzkitsuarekin jokatu zuten proban.

Pyrenaica Saria jaso du Ainhoa Lendinezek, 'Ama Dablam' argitalpenagatik

Euskal Mendizale Federazioaren eta *Pyrenaica* aldizkariaren sariak banatu zituzten urriaren 17an Euskal Mendizaletasunaren Galan. Club Vasco de Camping elkarteak antolatu zuen aurtengo gala, taldearen 75. urteurreneko ekitaldien artean, eta EMFren 2025 sariak banatu zituzten lehendabizi.

Joseba Iztueta alpinistak jaso zuen sari nagusia, Andres Espinosa EMF saria. Jose Maria Pradera Gurrutxagak eta Juan Luis Arriola Loiolak jaso zuten Ibilbidearen EMF Saria; Mendiex Elkartearentzat izan zen Euskal Mendizaletasunaren Adiskideak EMF Saria; Arantza Lazurtegi saritu zuten Emakume Mendizaleen Loli Lopez Goñi EMF Saria; eta, azkenik, hirukote batek jaso zuen Antxon Bandres Jarduera Onenaren Saria, Rafa Elorzak, Eli Azurmendik eta Juan Carlos Sanzek.

Ekitaldi hori baliatzen du Euskal Mendizale Federazioaren *Pyrenaica* aldizkariak ere azken urtean argitaratutako artikulurik eta argazkirik onenak saritzeko. *Pyrenaica* Blogaren IX. Saria Ainhoa Lendinezentzat izan da aurtengoan, *Ama Dablam* argitalpenagatik. Artikulurik irakurriena saritzen dute sari horrekin. Lendinezek eskerrak eman zituen saria jasotzerakoan, eta esan zuen harrituta zegoela euskaraz idatzitako artikulua bat ira-

kurriena izateagatik. "Mendiaz eta euskaraz, nire ametsa. Eskerrik asko *Pyrenaica* aldizkaria Euskal Mendizale Federazioari, Club Vasco de Camping elkarteari eta, batez ere, zuei, mendizaletasuna, nik bezala, euskaraz bizi eta maite duzuen irakurle guztioi", esan zuen. Alex Txikon euskal alpinista ezagunak Himalaiara prestatu zuen espedizioan parte hartu zuen Lendinezek, eta Nepaletik idatzi zituen kronikak, *barren.eus*-eko komunitatean ere irakur ditzakezenak.

Angel Ibarluzea txapelkunorde Euskal Herriko bola-joko txapelketako bigarren tiraldian

Aramaioako bolatokian hasi zuten Euskal Herriko 35. Hiru Txirlo Bola-joko Txapelketa, urriaren 11n, eta bigarren jardunaldia jokatu zuten joan den zapatuan, Ziortza-Bolibarko Iruzubietako bolatokian. MX3T taldeko Lander Odiagak irabazi zuen tiraldia, zazpi txirlo botata. San Migel taldeko Angel Ibarluzea elgoibartarra sailkatu zen bigarren postuan, irabazleak adina txirlo botata. Nekane Anta (MX3T) sailkatu zen hirugarren postuan, sei txirlo botata. Lehen bi jardunaldiak jokatu eta gero, Soraluzeko Jose Antonio Nuñez bolaria dago sailkapen nagusiko lehen postuan, hamar punturekin, eta Sebas Aranzabal dauka atzetik, bederatzirekin. Bost jardunaldi edukiko ditu Euskal Herriko txapelketak, eta finala izango da seigarrena, azaroaren 22an Aramaion jokatuko dutena.

Karakateko Igoera antolatzeko boluntarioak behar ditu Morkaikok

Azaroaren 15ean, zapatuan, jokatu dute Karakateko Igoera mendi lasterketaren 31. ekitaldia, eta Morkaikotik jakinarazi dute boluntarioak behar dituztela lasterketa antolatu ahal izateko. Bereziki irteeratik, Kalegoen plazatik, Agerre baserri parera arteko bidean dauden bidegurutzeak zaintzeko prest dauden boluntarioak behar dituzte, baina antolakuntzako beste zenbait lan egiteko prest dauden boluntarioak ere.

Bidegurutzeak zaintzeko denbora tarte laburra eskatzen duela azaldu dute, 10:30etik 11:15era bitartean egon beharko dute boluntarioek bidegurutzeak zaintzen. Probaren antolakuntzan laguntzeko prest daudenek morkaiko@morkaiko.eus helbidera

bidali behar dituzte euren datuak: izen-abizenak, nortasun agiriaren zenbakia eta telefono zenbakia. Hala egiten dutenekin eurek jarriko dira gero haru-emanetan.

Mintxetako ziklo-kros proba antolatzeko boluntarioak behar dituzte

Besa CX Elgoibar ziklo-kros lasterketa jokatu dute Mintxetan azaroaren 8an. Elgoibarko Lagun Taldea txirrindulari eskolak antolatuko du nazioarteko izaera izateko asmoz sortu duten proba, eta herritarren laguntza behar dute antolakuntza lanetarako. Batetik, proba jokatu aurreko bi egunetan muntaketa lanetan aritzeko

prest dagoen jendea behar dute; eta, bestetik, egunean bertan zirkuituaren bueltan hainbat lan egiteko lagunak behar dituzte. Laguntzeko pres-tutasuna dutenek elgoibarcx@gmail.com helbidera idatzi behar dute, izen-abizenak, nortasun agiriaren zenbakia eta telefono zenbaki bat zehaztuz, aseguruia egin ahal izateko.

Sei aizkolari, eta txapel bakarra

Emakumezkoen Euskal Herriko Aizkolari Txapelketako finala jokatu dute zapa-tuan, Kalegoen plazan (euria egingo balu, Olaizaga kiroldegian). Hirugarrengez hartuko du Elgoibarrek finala, eta aurreko bi urteetan txapela eskuratu zuen aizkolaria izango da, orain-goan ere, irabazteko faborito argia: Nerea Arruti (Urnietan, 1990). Judoan eta crossfitean aritu ostean, 31 urterekin hasi zen Arruti aizkoran. Harrezkero, bata bestearen atzetik pilatu ditu garaipenak. Hiru alditan irabazi du Euskal Herriko Txapelketa (2022, 2023 eta 2024), azken biak Elgoibarren.

Euskal Herriko hiru txapel dituen beste aizkolari bat izango du aurkari nagusia, Nerea Sorondo (Bera, 1987). Aizkolari nafarra 2018an, 2019an eta 2021ean izan zen txapelduna. Arrutirekin eta Sorondorekin batera beste lau aizkolari arituko dira finalean: Laiene Pikabea, Irati Astondoa Karmele Gisasola eta Uxue Ansorregi mendarorarra.

Emakumezkoen finalaren aurretik gizonezkoen bigarren mailako kanporaketa ere jokatu dute bost aizkolarik: Ugaitz Mugerza, Eneko Saralegi, Iosu Santamaria, Ibai Soroa eta Iban

Resano. 12:30ean hasiko da Euskadiko Herri Kirol Federakundeak eta Elgoibarko Udalak antolatutako herri kirol jaialdia. Doan izango da ikustea.

Aloñara egingo dute ume eta familientzako denboraldiko lehen mendi irteera

Domekan hasiko dute Morkaiko mendi taldeak herriko ikastetxeekin batera antolatzen duen mendi irteeren denboraldi berria. Zortzi irteera prestatu dituzte 2025-2026 ikasturterako, eta Aloña mendira izango da aurrenekoa, urriaren 26an. Joan nahi dutenek 09:30erako agertu beharko dute Mintxetako aparkalekura, eta Arantzazuko aparkalekutik hasiko dute ibilaldia. Urteko ibilbide luzeena eta menditsuena duen irteera izanagatik, mendian "pixka bat" ibiltzera ohituta dagoen edozein haur edo nagusik egiteko moduko dela azaldu dute.

Aloña mendilerroa Gipuzkoako hego-mendebaldean dago, Oñatin. Debagoiena eskualdeko mendirik garaienak ditu mendilerroak, horien artean Gorgomendi edo Aloña izenez ezagutzen

den tontorra, 1.244 metroko garaiera duena. Artzanburu (1365 m.), Buetraitz (1320 m.) eta Arkaitz (1.312 m.) dira mendilerroko tontor nagusiak edo garaienak, baina Gorgomendi da tontorrik ikusgarriena, Oñati gaineko erpina delako eta gurutze ezaguna duelako gailurrean.

Aspanogi elkartearentzat izango da Mendaroko garagardo azokan batu duten dirua

Hiru eguneko garagardo azoka solidarioa egin dute Mendaron, laugarren urtez. Ukrainarrei laguntzeko egin zuten estreinakoa, Biodonostia Institutuari laguntzeko bigarrena, Dislegi Debabarrena elkartearentzat izan zen hirugarrenean batutako dirua, eta oraingo honetan, minbizia duten Gipuzkoako adingabeen familien elkartearentzat (Aspanogi) izango da jasotako dirua. Frontoian egokitu zuten jantokiaren bueltan osatu dute aurten ere egitarau osoa, eta jan-edanaz gain, musika, jolasak, zozketak eta motozaleen topaketa bat ere izan dituzte asteburuan.

Andoni Segundo

Erretsundiko likidanbarrak *Liquidambar styraciflua*

Udazken erdialdera, Elgoibarko bazter batzuk zuhaitz bikain baten kolore-aldaketa ikusgarriaren lekuko izaten dira. Likidanbarra da, *Liquidambar styraciflua*, eta fenomeno hori mirets dezakegu Santa Ana kaleko biribilgunean, Basarteko haur-parkean eta, batez ere, Erretsundiko atzealdean.

Hosto berdeek tonu horiak, urre-kolorekoak, laranja, gorriak, granateak eta purpurak hartzen dituzte, tonu beroen sorta zabala eskainiz.

Latinezko *liquidus* eta *ambar* hitzetatik dator-ki izena landareari. *Styraciflua* adjektibo espezi-koak *erretxina dariola* esan nahi du.

Pitzadura handiak dituen kortxoaren antzeko azala du, eta erretxin aromatikoa jariatzeko du.

Hostoek bost lobulu dituzte, batzuetan zazpi, sakonak eta ertz horzdunak. Haizearekin, hostoek mugimendu eder bat egiten dute, beren pe-ziolo luzeen ondorioz.

Fruituak arantzadun esfera txikiak dira.

Bertako indiar amerikarrek ongi ezagutzen zu-ten zuhaitza, medikuntza naturalean era askotara erabiltzen baitzuten, batez ere bere erretxina. Mur-txikatze gomatzat ere hartzen zuten eta aztekek tabakoarekin nahasten zuten usain atseginagatik.

Baina bere propietate eta ezaugarrietan luza-tu beharrean, ezagutu nuenean izugarri gustatu zitzaidan likidanbarrari buruzko indiar kondaira kontatuko dut.

Paranako deltan Carapachayoak bizi ziren eta haien herrian likidanbar bat zegoen.

Egun batean, aita bat eta bere semea tribu etsai baten aurka borrokatu ziren eta, borroka ira-bazi ondoren, etsaien herrixkara iritsi ziren. Han emakume eder bat aurkitu eta bahitu egin zuten.

Aita eta semea maitemindu egin ziren eta be-rehala sortu zen bien arteko lehia. Gau batean, eztabaidan ari zirela, semeak labanaz eraso zion aitari. Honek, indartsuagoa izanik, erasoari ihes egitea lortu zuen, semea arma kenduz. Arazoa gero eta handiagoa izango zela ikusirik, emaku-

mea zegoen dendara joan eta hil egin zuen, la-bana bihotzean sartuta.

Semeak, atsekabeturik eta negarrez, euritik eta eguzkitik babesteko, likidanbarraren azpian lurperatu zuen. Biharamunean, likidanbarraren hostoak odolaren kolorez tindatuta agertu ziren, eta udazken guztietan, hostoak erori aurretik, gauza bera errepikatu zen.

Mirets ditzagun udazkenean zuhaitz zoragarri hau eta bere kolore gorriak, auskalo, agian Elgoi-barren ibili zen Paranako natiba baten odolagatik.

LANA

Eskaerak

Adinekoak zaintzeko prest nago. Urteetako esperientzia eta titulu soziosanitarioa ditut. **632 292 662**

Banaketa edo zamalanak egiteko prest nago. Esperientzia handia. Adinekoak zaintzeko ere, prest. **651 164 176**

Etxeak edo bulegoak garbitzen egingo nuke lan. Adinekoak zaintzeko ere prest nago. Esperientzia daukat. **651 164 176**

Etxeak eta bulegoak garbitzen egingo nuke lan. Orduka aritzeko prest. **632 721 342**

Adinekoak zaintzen egingo nuke lan, orduka. Asteburuan lan egiteko ere prest nago. Urteetako esperientzia. **632 721 342**

Adinekoak zaintzeko prest nago. Ikastaroak eginda dauzkat. Orduka edo goizetan. **641 756 213**

Adinekoak zaintzen egingo nuke lan. Ikastaroak eginda dauzkat. Asteburuetan lan egiteko prest. **643 584 198**

Adinekoak zaintzeko prest nago. Orduka eta jai egunetan ere bai. **631 425 686**

Adinekoak zaintzen egingo nuke lan, arratsaldez, gauez edo asteburuetan (goiz nahiz arratsalde). **661 063 891**

GARAJEAK

Garaje itxia alokatzen dut Lekuederren, 4. solairuan. Handia da. **660 042 159 (arratsaldez deitu).**

Merkatu txikiko iragarkiak bi astez argitaratzen ditugu. Salmenta eta alokairu iragarkiak ordaindu egin behar dira.

Etxebizitzak, garajeak eta lokalak: 18€ (alokairua) - 22€ (salmenta). Autoak saltzea: 18€ . Bestelakoak: 10€.
Iragarkiari erretratua jarritz gero, 6€ gehiago ordaindu behar dira.

BAZKIDEENTZAKO PREZIOAK:

Etxebizitzak, garajeak eta lokalak: 15€ (alokairua) - 20€ (salmenta). Autoak saltzea: 15€. Bestelakoak: 8€.
Iragarkiari erretratua jarritz gero, 5€ gehiago ordaindu behar dira.

Consejo Vasco de Colegios de Administradores de Recursos Humanos

ROSA Mª PINTADO

Etaldeen Administrazioarako-Gradu ikasketen arduraduna Alcala de Henareseko Unibertsitatean, eta Gipuzkoa, Bizkai eta Arabako, Errioxako eta Kantabriako ikastetxeetan. Zuzenbidean lizentziatua. Kolegiatu zenbakia: 749

660 969 679

rosapf@telefonica.net

Bizilagunen komunitate bateko aktari buruzko informazioa ohar taulan jartzeak etxejabereren baten intimitateari eragiten badio, izan daiteke arazoa komunitatearentzat?

Nire ustez, adierazpen eta informazio-askatasun eskubidearen eta ohore-eskubidearen arteko gatazkan adierazpen eta informazio askatasun eskubidea gailendu behar da. Izan ere, informazioa interes orokorrekoa eta egiazkoa izateak muga bakarra eduki behar du: ematen diren datuak informatzeko ematea bakar-bakarrik. Kontuan hartu behar genuke ohore-eskubide hausterik ez dagoela aktan jasotakoak komunitateko etxejabeen interesekoak direnean eta aktaren edukia jabe guztiei zabaltzea araudiak zehaztutako ohiko funtzionamenduaren parte denean.

Ondorioa: Bilera batean aktara eraman den informazio garrantzitsua ezin da ohore-eskubidearen urratze gisa hartu. Era berean ezin da eskubide haustea izan aktaren edukia zabaltzea. Izan ere, araudiaren arabera, komunitate baten ohiko funtzionamendurako ezinbestekoa da jabeen bilera batean hitz egindako gai garrantzitsuen edo hartutako erabakien berri ematea. Komunitate guztietan akta baten bidez jakinarazi eta zabaltu behar da informazioa, prozedura legalak hala ezartzen duelako.

AHOLKULARI KOLABORATZAILEA
San Bartolome, 2

Argazkiak eguazten eguerdia (12:00ak) baino lehen ekarri behar dira BARRENEKO bulegora,
barren@elgoibarkoizarra.eus e-postara edo **688 655 658** bidalita.

Zorionak, **Manex!** 5 urte erraldoi! Segi zaren bezalakoa izaten. Muxu potolo bat Oihanen eta familia-koen partez.

Zorionak, **Etxahun!** Igandean 6 urte! On-do-ondo pasa zure eguna. Muxu handi bat, etxekoan partez.

Zorionak, **Danel,** urriaren 27an 4 urte beteko dituzulako. Gozatu topera! Muxu potolo bat, etxeko guztion partez.

Zorionak, **Bidart!** Bihar 7 urte! Primeran ospatuko dugu. Asko maite zaitugu.

Zorionak, **Zoe!** 10 urte! Mila esker zaren bezalakoa izateagatik. Segi horrela. Zoragarria zara eta izugarri maite zaitugu. Muxu erraldoi bat.

Erretratu bakarreko agurra: 4,50€.
 Argazki bikoitza: 7€.
 Hirukoitza: 9€.
 Hiru lagunetik gorako taldeak: 15€.

ELGOIBARKO IZARRAKO BAZKIDEENTZAKO PREZIOAK
 Erretratu bakarreko agurra: 3,50€.
 Argazki bikoitza: 6€
 Hirukoitza: 8€.
 Hiru lagunetik gorako taldeak: 12€.

1951koen kinto ospakizuna

1951n jaiotakoek kinto bazkaria egingo dute azaroaren 15ean. Interesatuak 60 euro ordaindu behar dituzte Laboral Kutxako kontu honetan: ES38 3035 0007 25 0071146690

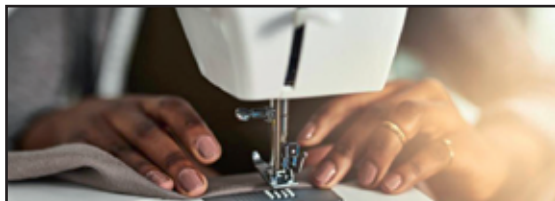
**Jarri ezazu zure publizitatea
 BARREN astekarian edo
www.barren.eus webgunean
barren.publi@elgoibarkoizarra.eus**

Aita Agirre Kulturgunea, 3, 3 ezk.
 20870 ELGOIBAR

Galdetu prezioak eta gustura erantzungo dizugu.

943 743 704
688 769 657

LAGUNAK
 colchonaria textil hogor

**Komertzioekin lan egiten dugu
 (etxeko ehungintzekin
 eta jantziekin)
 TARIFA BEREZIAKI**

**Ba al duzu konpondu beharreko arroparik?
 Ekarri, eta berri-berri utziko dizugu, zeure neurrira.
 Jantzigintzarako makina bereziak ditugu,
 edozein ehun konpondu ahal izateko:**

**PUNTUZKO EHUNAK, TXIRRINDULARITZAKO MAILOTAK ETA KULOTEAK,
 LARRUA, ZETA ETA ABAR LUZE BAT...**

**San Roke kalea, 20 - Elgoibar - 943 744 457 - 685 756 978
www.textillagunak.com**

24 BARIKUA

18:30 7. arteari buruzko kafe tertulia, Loredi Salegirekin. Haizeak antolatuta, Lilan.

18:45 Ipuin kontaketa saioa: 'Mamuak eta beste auzokide batzuk'. Nerea Ariznabarretaren eskutik, Mendaroko udal liburutegian.

Taberna ordutegian, erakusketa: 'Kamerungo emakumeak gatazkan'. Nazioarteko Elkartasuna eta Afrika Miniaturan elkarteek antolatuta, Kultur Kafean.

25 ZAPATUA

10:00 Katuederren aldeko azoka solidarioa. King-Kong azpian.

12:30 Euskal Herriko aizkolari emakumezkoen finalak. Kalegoen plazan. (Euria egiten badu, Olaizaga kiroldegian).

26 DOMEKA

16:30 Antzerki familiarra: 'Amama, irribarreen ondarea'. Eidabe taldeak aurkeztuko du. Herriko Antzokian.

27 ASTELEHENA

16:00 Desira sexu aholkularitza zerbitzua. Lilan. Txanda hartzeko: 688 698 143 / *desiraelgoibar@gmail.com*

18:00 Hausnarketa taldea: 'Neskatxa onak zerrura doaz eta gaiztoak alde guztietara'. Loredi Salegirekin, emakumeentzat. Lilan.

18:00 Legealdi erdiaz Udal Gorbernuak egindako balorazioaren aurkezpena. Elgoibarko Jubilatuen Biltokian.

28 MARTITZENA

16:00 Zaintzako eta etxez etxeko lanei buruzko zerbitzua, Merlin Medinarekin. Lilan. Txanda hartzeko: 688 640 983 / *elgoibarzaintza@gmail.com*

17:00 Paperezko hegoak irakurketa kluba. Peru Magdalenarekin, Udal Liburutegian.

29 EGUAZTENA

18:00 Hitzaldia: 'Egoa, ezezagun handi hori'. Loredi Salegirekin, Lilan.

18:00 Legealdi erdiaz Udal Gorbernuak egindako balorazioaren aurkezpena. Aita Agirreko areto nagusian.

30 EGUENA

18:00 Helduentzako irakurketa kluba, Mendaron. Asier Serranok gidatuta, liburutegian.

31 BARIKUA

17:00 Arimen gaua, Mendaron. Tailerrak, eskulanak... frontoian.

18:00 Ginkana. Goñati frontoian hasita.

22:00 Psycho clown kalejira beldurgarria. Herriko Enparantzan.

18:00 Gaba Beltza, Elgoibarren. Atxutxia-maikak, Ludotekak, Musika Eskolak eta Haritz dantza taldeak antolatuta.

ADINEKOEN HILABETEA

24 BARIKUA

14:00 80 urtetik gorakoentzako bazkaria, eta urrezko ezteiak bete dituztenei omenaldia. Jubilatuen Biltokian.

25 ZAPATUA

Sorpresa, Jubilatuen Biltokian.

28 MARTITZENA

19:30 Bakarrizketa: 'Jaleo'. Raquel Molinak emango du. Jubilatuen Biltokian.

29 EGUAZTENA

Txangoa: Kimika Fakultatera eta Txillidalekura. Jubilatuen Biltokian eman behar da izena.

AZKEN ZAPATUKO FERIA

25 ZAPATUA

09:00 Elgoibarko baserrietako eta Artalde taldekoen produktuen salmenta. Kalebarren plazan.

11:00 Txosna zabalduko dute C.D. Elgoibarko kideek.

12:00 Umeentzako tailerrak, Kalebarren plazan.

Eguerditik aurrera, ganadu erakusketa. Kalebarren plazan.

Zinea (Herriko Antzokian)

'Los domingos'
24 barikua: 19:00
25 zapatua: 19:00 / 22:15
26 domeka: 19:00
27 astelehena: 21:00

2025eko botika ordutegiak:

09:00-13:00 / 16:00-20:00
GUARDIAK: Egunez: 09:00-22:00
Larunbatak: 09:00-14:00 (■)

URRIA

24 BARIKUA	Barrenetxea
25 ZAPATUA	■ Soto / ■ Yudego
26 DOMEKA	■ Soto
27 ASTELEHENA	Garitaonandia
28 MARTITZENA	Arriola
29 EGUAZTENA	■ Fernandez
30 EGUENA	Yudego
31 BARIKUA	Yudego

2025 urte guztian, gauez: Mikel Lekunberri Alberdi.
Isasi, 31 (Eibar) - 943 204 230

■ Fernandez: Herriko Enparantza,4 Garagartza (Mendaro) 943 756 142	■ Soto Rekalde, 1 (Soraluze) 943 751 638	■ Oruesagasti: Kalebarren, 9 (Soraluze) 943 751 384
---	---	--

ORDU ALDAKETA, DOMEKAN

Asteburu honetan neguko ordutegian sartuko gara, eta ordua aldatu beharko dugu. Hortaz, domekan, **urriaren 26an, 03:00etan, ordubete atzeratu** beharko dugu ordularia.

EXPRESS ESKAINTZAK!

BALAY 3TS285BS
ARROPA GARBIGAILUA

469 €

- 8 kg-ko karga
- 1400 b/min
- Display Led
- Kargatze-etenaren funtzioa

MILARBIRE

Ubitarte, 11 - 943 741 487 - bire@milar.es

Dendako prezioak. Produktuak agortu arte.

Amaia Mujikak ekarri du aste honetako erretratu zaharra BARRERENA. 1926. urte ingurukoa da, eta Debako hondartzan aterata dago. Beste garai batera garamatza argazki honek, Garai Ederrekoak diruditen bainujantzi horiekin.

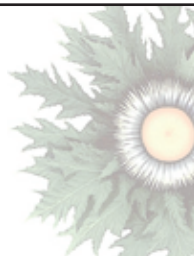
Thomas Assin frantziarra da ezkerrekoa, Teodora Larreategi umea eta Kalebarren plazan zegoen Barrutia jatetxeko ugazaba da eskuineko emakumea. Amaia Mujikak azaldu du argazki honen istorioa: "Nire amaren ahizpa Isabel, Frantziara joan zen, zerbitzari, eta han ezagutu zuen Thomas. Ezkondu ziren eta Parisen bizi izan ziren, erretiroa hartu zuten arte". Gero Paura joan ziren bizitzera, eta handik sarritan etortzen ziren bisitan Elgoibarrera: "Motor handi batean etortzen ziren, eta ikusmin handia pizten zuten herrian, halakoak ikusteko ohiturarik ez geneukalako hemen garai hartan". Hemen ohikoak ez ziren beste ohitura batzuk ere bazituzten: "Ume guztiak begira-begira gelditzen zitzaizkion nire izebari erretzen ikusten zutenean, emakumeek erretzea ez baitzegoen ondo ikusita sasoi hartako Elgoibarko gizartean".

Fernando Marcos Iturralde

2025eko urriaren 22an hil zen, Donostian, 75 urte zituela.
Sendiak bihotzez eskertzen ditu jasotako doluminak,
bai eta hileta elizkizunetara agertu izana ere.

IV. URTEURRENA

Agurtzane Unamunzaga Zorrozueta

2021eko urriaren 25ean hil zen, 52 urte zituela.

Zatoz, ametsetan, zatoz. Dantzatu gaitezen behingoz!

Zatoz esna, zatoz lotan, baina zatoz.

Nire min eta bizipoz, nire odol, nire bihotz.

Zatoz egun argiz, zatoz gauez, baina zatoz.

Maite zaitugu, ama.

Maitasunez, beti gure bihotzetan.

Etxekoak

XIII. URTEURRENA

Javier Galdos Astiazaran

2012ko urriaren 25ean hil zen,
78 urte zituela.

II. URTEURRENA

Ana Mari Loyola Oria

2023ko irailaren 20an hil zen,
84 urte zituela.

Eskertzak eta urteurrenak
Barren astekarian eta barren.eus webgunean.

943 743 704 / 943 744 112

688 769 657

barren.publi@elgoibarkoizarra.eus

Aita Agirre Kulturgunea, 3, 3. ezk

Ezinbestekoak

euskararentzat Agerrean

urriak 23 - azaroak 13

Eskatu **Nafarroa erdi eta hegoaldeko** produktuz beteriko saskiak eta eman balioaren **%25 zonaldeko euskalgintzari**

Saski beltza 60€

Saski berdea 65€

Saski gorria 75€